

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
§ 1. TOPLU İŞ HUKUKUNA GİRİŞ.....	1
I. TOPLU İŞ HUKUKUNUN GELİŞİMİ.....	1
II. ANAYASA’NIN İLGİLİ HÜKÜMLERİ.....	5
III. SENDİKA VE TOPLU PAZARLIK HAKKINA İLİŞKİN ULUSLARARASI BELGELER.....	8
1. Birleşmiş Milletler Belgeleri	8
a. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi.....	8
b. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme.....	8
c. Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme	9
2. Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmeleri	10
a. 87 No’lu Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması Sözleşmesi.....	10
b. 98 No’lu Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi	13
c. Kamu Hizmetinde Örgütlenme Hakkının Korunmasına ve İstihdam Koşullarının Belirlenmesi Yöntemlerine İlişkin 151 Sayılı Sözleşme	14

d. İşletmelerde İşçi Temsilcilerinin Korunması ve Onlara Sağlanacak Kolaylıklar Hakkında 135 sayılı Sözleşme	17
e. Tarım İşçilerinin Dernek Kurma ve Birleşme Haklarına Müteallik 11 sayılı Sözleşme.....	19
3. Avrupa Konseyi Belgeleri	19
a. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi.....	19
b. Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı	20
4. Avrupa Birliği Belgeleri.....	21
a. Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı.....	21
b. Çalışanların Temel Sosyal Hakları Topluluk Şartı....	21
IV. TOPLU İŞ HUKUKU'NDA YARGILAMAYA İLİŞKİN GENEL ESASLAR.....	22
1. Toplu iş hukuku yargılamasında görev ve yetki	22
2. İş uyuşmazlıklarında basit yargılama usulü uygulanması.....	25
3. Toplu iş hukukunda kesin karar verilmesi üzerine.....	25
4. Kesin karar verilen haller.....	27
a. İlk derece mahkemesinin kesin olarak karar vermesini düzenleyen hükümler.....	27
b. Bölge adliye mahkemesinin kesin olarak karar vermesini düzenleyen hükümler.....	29
c. Yargıtay'ın kesin olarak karar vermesini düzenleyen hükümler	30
5. Toplu iş hukukuna ilişkin uyuşmazlıklarda dava şartı olarak arabuluculuk	31

BİRİNCİ BÖLÜM

SENDİKA HUKUKU

§ 2. SENDİKA ÖZGÜRLÜĞÜ.....	31
I. GENEL OLARAK	31

II.	SENDİKA ÖZGÜRLÜĞÜNÜN AYRIMLARI.....	33
1.	Bireysel sendika özgürlüğü	33
a.	Olumlu sendika özgürlüğü.....	33
b.	Olumsuz sendika özgürlüğü	33
2.	Kolektif sendika özgürlüğü	33
§ 3.	SENDİKA KAVRAMI VE UNSURLARI.....	35
I.	SENDİKANIN TANIMI.....	35
II.	SENDİKANIN UNSURLARI.....	35
1.	Özel hukuk tüzel kişiliği.....	35
2.	İşçi ve işverenlerce kurulması.....	35
3.	Amaç unsuru	36
4.	Serbestçe kurulan bir tüzel kişilik olması.....	36
5.	Sendikaların bağımsız kuruluşlar olması	37
6.	Cumhuriyetin temel niteliklerine ve demokrasi esaslarına uygun faaliyet.....	37
§ 4.	SENDİKALARIN KURULMASI	39
I.	SENDİKALARIN KURULUŞ DÜZEYİ	39
1.	İşyeri/işkolu/meslek esasına göre sendikalaşma	39
2.	Sendikaların işkolu esasına göre kurulması.....	40
a.	Genel Kural: İşkolu esası	40
b.	İstisna: Belirli kişiler için işkolu esasını dışında sendika kurulabilmesi – mesleki faaliyetin esas alınması.....	43
3.	İşyerinin girdiği işkolunun belirlenmesi	44
a.	İşkolu tespiti talebinde bulunabilecek olanlar	44
b.	İşkolumun Bakanlıkça belirlenmesi.....	46
c.	İşkolumun belirlenmesinde esas alınacak ölçütler	46
d.	Bağlı işyerlerinde tespit.....	50
e.	Parçalı tespit	56
f.	Alt işverenlerde tespit.....	58
g.	Tespitin yapılma zamanı.....	60

h.	İşkolu tespiti bekletici sorun yapılması	63
aa.	Yetki işlemleri başlamadan önce işkolu tespiti ..	63
bb.	Yetki işlemleri başladıktan sonra işkolu tespiti ..	67
i.	İşkolu tespiti – NACE ilişkisi	70
j.	Tespite karşı dava açılması	82
aa.	Dava açma süresi.....	82
bb.	Davanın tarafları	83
cc.	İtiraz dilekçesinin bakanlığa gönderilmesi	85
dd.	Yetkili mahkeme.....	85
ee.	Mahkemenin kararı	86
k.	Bakanlığın işkolu tespiti yapmaktan kaçınması.....	88
II.	İŞÇİ SENDİKASININ KURULUŞ USULÜ	90
1.	Sendika kurucularının nitelikleri.....	90
a.	İşçi sıfatına sahip olmak.....	90
b.	Fiilen çalışmak	91
c.	Fiil ehliyetine sahip olmak.....	94
d.	Belirli suçlardan hüküm giymemiş olmak.....	94
e.	Asgari kurucu sayısı.....	94
2.	Tüzük ve belgelerin hazırlanması ve tevdi	95
3.	Sendikanın tüzel kişilik kazanma anı.....	97
4.	Tüzel kişilik kazanıldıktan sonra yapılacaklar.....	97
5.	Tüzük ve belgelerde eksiklik veya kanuna aykırılık saptanması.....	97
6.	Sendikanın fiil ehliyetini kazanması.....	98
III.	KURULUŞLARIN GENEL MERKEZ DIŞINDA ALT KADEME ÖRGÜTLENME BİRİMLERİ: Şube, bölge şubesi ve temsilcilik	98
IV.	İŞVEREN SENDİKASININ KURULUŞU	102
V.	KONFEDERASYONUN KURULUŞU.....	103
1.	Farklı işkollarından en az beş sendikanın bir araya gelmesi	103
2.	Tüzüğün hazırlanması ve tevdi.....	104

VI. KURULUŞLARIN KATILMASI VEYA BİRLEŞMESİ..	104
§ 5. SENDİKA VE KONFEDERASYONUN ORGANLARI.....	106
I. ZORUNLU ORGANLAR.....	106
1. Genel kurul.....	106
a. Oluşumu.....	106
b. Genel kurulun görev ve yetkileri.....	109
c. Toplantı zamanı.....	110
aa. İlk genel kurul.....	110
bb. Sonraki genel kurullar.....	110
cc. Olağanüstü genel kurul.....	110
d. Toplantıya çağrı.....	112
e. Çağrı yapılmaması.....	114
f. Genel kurulun toplantı ve karar yeter sayıları.....	114
g. Seçim gündemli genel kurul.....	115
aa. Seçimin yapılması.....	115
bb. Genel kurulda yapılan seçimlere itiraz.....	117
h. Genel kurul dışında yapılan delege seçimi.....	117
2. Genel kurul kararları ve yargı denetimi.....	120
a. Seçim olmayan genel kurulda alınan kararların iptalinin koşulları.....	121
aa. Ortada bir genel kurul kararının bulunması....	121
bb. İptal talep edenin genel kurul kararına katılmamış olması veya toplantıya katılmamış olması.....	122
cc. Dava açma süresi.....	122
dd. Kararın hukuka aykırı olması.....	123
ee. Genel kurul kararlarının yok veya mutlak butlanla hükümsüz sayılmaması.....	123
ff. Görevli mahkeme ve kanun yolu.....	123
gg. Genel kurul kararlarının hukuka uygunluğunun tespiti için dava açılabilir mi?.....	124
b. Her genel kurulun birbirinden farklı sonuçlar doğurması.....	126

c.	İptal davalarında ilgili şubenin de taraf olarak gösterilmesi zorunluluğu.....	126
3.	Genel kurul dışındaki zorunlu organlar	127
a.	Genel kurul dışındaki organlara ilişkin ortak hükümler	127
aa.	Üye sayıları	127
bb.	Üyelerin nitelikleri.....	128
cc.	Toplantı ve karar yeter sayıları	128
b.	Yönetim kurulu.....	128
aa.	Yönetim kurulu üyeliği	128
aaa.	Üyeliğe seçilebilme koşulları ve üye seçimi	129
bbb.	Üyelerin görev süresi ve sona ermesi.....	130
ccc.	Üyelerin mal bildiriminde bulunma zorunluluğu	130
bb.	Yönetim kurulunun görevleri.....	130
c.	Denetleme kurulu.....	132
aa.	Denetleme kurulu üyeliği.....	132
bb.	Denetleme kurulunun görevleri.....	132
d.	Disiplin kurulu.....	133
aa.	Disiplin kurulu üyeliği	133
bb.	Disiplin kurulunun görevleri	133
II.	İHTİYARİ ORGANLAR.....	133
§ 6.	ÜYELİĞİN KAZANILMASI	135
I.	İŞÇİ SENDİKASI ÜYELİĞİ.....	135
1.	Üyelik koşulları.....	135
a.	İşçi sıfatına sahip olmak.....	135
b.	Onbeş yaşını doldurmuş olmak	135
c.	Sendikanın kurulu bulunduğu işkolunda çalışmak	135
d.	Aynı anda aynı işkolunda başka bir sendikaya üyelik durumu	135
2.	Üyeliğin kazanılması süreci.....	137

a.	e-Devlet üzerinden başvuru ve üyeliğin kazanılma anı	137
b.	Üyeliğin mahkeme kararıyla kazanılması	139
c.	Kurucu üyelik.....	141
II.	İŞVEREN SENDİKASI ÜYELİĞİ.....	141
1.	İşveren sıfatına sahip olmak.....	141
2.	Üyelik prosedürü.....	142
III.	KONFEDERASYON ÜYELİĞİ.....	143
IV.	ULUSLARARASI İŞÇİ VE İŞVEREN KURULUŞLARINA ÜYELİK VE KURUCULUK.....	144
§ 7.	ÜYELİK İLİŞKİSİNDEN DOĞAN HAK VE BORÇLAR.....	146
I.	ÜYELİK İLİŞKİSİNDEN DOĞAN HAKLAR.....	146
1.	Faaliyetlere ve yönetime katılma hakkı	146
2.	Eşit davranılmasını ve ayrımcılık yasaklarına uyulmasını talep hakkı.....	146
II.	ÜYELİK İLİŞKİSİNDEN DOĞAN BORÇLAR.....	147
1.	Kararlara uyma borcu.....	147
2.	Aidat ödeme borcu.....	147
a.	Aidatın miktarı	147
b.	Aidat borcunun askıda olması.....	148
c.	Aidatın kaynaktan kesme usulüyle gönderilmesi ...	148
d.	Aidatın kesilmemesi veya süresinde gönderilmemesi.....	150
e.	Alt işverenin aidat borcundan asıl işverenin sorumluluğu.....	151
f.	Yetkili sendikanın ihtilafli olduğu dönemde aidatın kesip gönderilmesi yükümlülüğü	151
g.	Ard etki döneminde aidatın kesilip gönderilmesi yükümlülüğü.....	152
h.	Aidat alacağında zamanaşımı ve görevli mahkeme	153
§ 8.	ÜYELİĞİN ASKIYA ALINMASI VE SONA ERMESİ	154
I.	ÜYELİĞİN DEVAMINI ENGELLEMİYEN HALLER.	154

1. Organlarda görev alma.....	154
2. Geçici işsizlik.....	154
3. Aylık veya toptan ödemeye rağmen çalışmanın devam etmesi.....	155
4. Mevsimlik işçiler	156
II. ÜYELİĞİN ASKIYA ALINMASI	156
III. ÜYELİĞİN SONA ERMESİ.....	156
1. Üyeliğin kendiliğinden sona ermesi	156
a. Ölüm.....	156
b. İşçi sıfatının ortadan kalkması	157
c. İşkolunun değişmesi	157
d. İşveren sıfatının ortadan kalkması.....	157
e. Sendika tüzel kişiliğinin sona ermesi	157
f. Yaşlılık, malullük aylığı veya toptan ödeme amacıyla işten ayrılma.....	157
2. Üyeliğin istifa suretiyle sona ermesi	158
a. İstifa usulü.....	158
b. İstifanın hüküm doğurma anı	158
3. Üyeliğin ihraç suretiyle sona ermesi.....	160
4. Konfederasyon üyeliğinden istifa ve ihraç	161
§ 9. SENDİKAL FAALİYET GÜVENCESİ VE ÜYELİK GÜVENCESİ.....	162
I. GENEL OLARAK	162
II. 6356 SAYILI KANUNA KADAR OLAN SÜREÇ.....	164
1. İş güvencesinden önceki dönem	165
2. İş güvencesinden (4773 sayılı Kanun) sonraki dönem.	165
III. 6356 SAYILI KANUN İLE BAŞLAYAN SÜREÇ	166
1. Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararından önceki durum.....	167
a. Terim konusu.....	167

b.	İşe girişteki sendikal ayırım için de tazminat öngörülmesi	167
c.	Sendikal tazminat talebi ile işe iade davası arasındaki zorunlu bağlantının ortadan kaldırılması	168
d.	Sendikal tazminat talebi ve işe iade talebinin ayrılmasının değerlendirilmesi	170
e.	İptalden önce iş güvencesine tabi olmayanların durumu	171
2.	Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı ile ortaya çıkan durum	174
IV.	SON DURUMUN TOPLU ŞEKİLDE ORTAYA KONULMASI	177
1.	Sendikal ayırım yasakları	178
a.	İşe alınmada sendikal ayırım yasağı	178
b.	Çalışma koşullarının belirlenmesinde sendikal ayırım yasağı	178
c.	İş sözleşmesinin sona erdirilmesinde ayırım yasağı	179
d.	Üyelik ve sendikal faaliyet nedeniyle ayırım ve işten çıkarma yasağı	179
2.	Ayırım yasaklarına aykırı davranış halinde sendikal tazminat	179
3.	Sendikal nedenle iş sözleşmesinin feshi halinde sendikal tazminat uygulanması	179
a.	Sendikal işe iade davası açma imkanı	179
b.	İşe iade davası açmaksızın doğrudan sendikal tazminat talebinde bulunulabilmesi	180
V.	SENDİKAL TAZMİNATIN HESABINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR	180
1.	Sendikal tazminatın miktarı	180
2.	Sendikal tazminata esas ücret	183
VI.	SENDİKAL TAZMİNATIN TABİ OLDUĞU ZAMANAŞIMI	183

VII. İSPAT YÜKÜ VE YARGI KARARLARI.....	185
VIII. AKSİNE ANLAŞMALARIN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ.....	200
IX. SENDİKAL İŞE İADE DAVASINDA KANUN YOLU....	200
X. SENDİKA ÖZGÜRLÜĞÜNÜN TÜRK CEZA KANUNU İLE KORUNMASI.....	203
1. Bireysel sendika özgürlüğünün engellenmesi	205
2. Kolektif sendika özgürlüğünün engellenmesi	209
XI. İDARİ PARA CEZASI YAPTIRIMI.....	210
XII. FAALİYETİ ENGELLENEN SENDİKANIN TAZMİNAT TALEP HAKKI ÜZERİNE	211
§ 10. İŞÇİ KURULUŞU YÖNETİCİLİĞİ VE GÜVENCESİ	215
I. YÖNETİCİ KAVRAMI.....	215
II. YÖNETİCİ İLE KURULUŞ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	215
III. AMATÖR – PROFESYONEL YÖNETİCİ AYRIMI.....	217
IV. İŞÇİ KURULUŞU YÖNETİCİLİĞİNİN GÜVENCESİ.	219
1. İşe geri dönme güvencesi.....	219
a. Yararlanmanın koşulları	219
aa. Yönetici seçilmesi nedeniyle işten ayrılma.....	219
bb. Yöneticilik görevinin belirli nedenlerle son bulması.....	220
cc. Bir ay içinde başvuru	221
b. İşe geri dönme güvencesinin hükümleri.....	222
aa. İşverenin işe başlatma zorunluluğu	222
bb. İşverenin yöneticiyi işe başlatmaması.....	222
2. Kıdem tazminatı alma olanağı	223
3. İşçi kuruluştaki yöneticilerinin sosyal güvenlik hakkı	226
4. Askı halinin başlaması ve sona ermesi	226
5. Amatör yöneticilerin durumu	227
6. Birden fazla dönem yöneticilik yapılması halinde güvenceden yararlanma durumu	227
a. Yöneticilik dönemlerinin birbirini izlemesi halinde.....	227

b. Yöneticilik dönemleri arasında kesinti bulunması halinde.....	227
V. YÖNETİCİNİN SADAKAT YÜKÜMÜNÜN DEVAM ETMESİ.....	228
§ 11. İŞYERİ SENDİKA TEMSİLCİLİĞİ VE GÜVENCESİ.....	229
I. ATANMASI.....	229
II. NİTELİKLERİ.....	229
III. SAYISI	230
IV. GÖREVLERİ	230
V. TEMSİLCİNİN GÖREV SÜRESİ VE SONA ERMESİ..	232
VI. TEMSİLCİNİN GÜVENCESİ.....	234
1. Feshe karşı korunma.....	234
a. Fesih tarihi ile mahkeme kararının kesinleştiği tarih arasındaki süre	236
b. Mahkeme kararının kesinleşmesinden sonraki süre.....	237
c. Kararın kesinleşmesine kadar ve karar kesinleştikten sonraki süreye ilişkin ortak koşul: Temsilcilik sıfatının devam etmesi	238
d. Temsilcinin mahkeme kararının kesinleşmesinden itibaren altı işgünü içerisinde başvurmasının ve başvurmamasının iş sözleşmesine etkisi	240
aa. Temsilcinin süresinde başvurması.....	240
bb. Temsilcinin süresinde başvurmaması.....	240
e. Başvurmasına rağmen işe başlatılmayan temsilcinin, temsilcilik sıfatının sonradan ortadan kalkması veya başka değişiklikler meydana gelmesi.....	242
f. İşverenin süresinde başvuran temsilciyi dilediği zaman işe davet edebilmesi.....	242
2. İş ve işyeri değişikliğine karşı korunma.....	243
VII. TEMSİLCİNİN KARMA TALEPLİ DAVA AÇMASI.....	245

VIII. TEMSİLCİ GÜVENCESİNİN AMATÖR YÖNETİCİLER İÇİN DE UYGULANMASI	246
IX. ALT İŞVEREN SENDİKA İŞYERİ TEMSİLCİSİNİN HAKLARINDAN ASIL İŞVERENİN SORUMLULUĞU	248
§ 12. KURULUŞLARIN DAVA EHLİYETİ.....	249
I. GENEL OLARAK	249
II. TÜZEL KİŞİLİK OLARAK.....	249
III. KURULUŞLARIN ORTAK MENFAATE İLİŞKİN DAVA EHLİYETİ.....	249
IV. SENDİKALARIN ÜYELERİ TEMSİLEN DAVA EHLİYETİ (TAKİP YETKİSİ)	254
§ 13. KURULUŞLARIN FAALİYETLERİ VE GELİR/ GİDERLERİNDEKİ SINIRLAMALAR.....	257
I. KURULUŞLARIN FAALİYETLERİNİN ÇERÇEVESİ	257
1. Tüzük ve amaç doğrultusunda faaliyet	257
2. Faaliyetten yararlandırmada eşitlik, ayırım yasaklarına uyma ve toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetme.....	257
3. Faaliyetlerden üye olmayanların yararlanmasının kuruluşun iznine bağlı olması	258
II. KURULUŞLARA SERBEST FAALİYETLER.....	259
1. Sendikaların toplu iş sözleşmesi yapması ve toplu iş uyuşmazlığının tarafı olması.....	259
2. Sendikaların işyeri sendika temsilcisi tayin etmesi.....	260
3. Kuruluşların doğal afetlerde yardım yapması	260
4. İşveren sendikalarının (SGK primlerinin karşılanması amacıyla) dayanışma ve yardım fonu oluşturması	261
5. Sendikaların grev ve lokavt yardımları yapması	262
6. Kuruluşların eğitim amaçlı yardımlar yapması	263
7. Kuruluşların sanayi ve ticaret kuruluşlarına yatırım yapması	263

III.	FAALİYETLERDEKİ VE GELİR/GİDERLERDEKİ YASAKLAR	264
1.	Kuruluşların amaç dışı faaliyet yasağı.....	264
2.	Siyasi partilerle ilişkilerdeki yasaklar	264
3.	Gelirlerin dağıtılması yasağı.....	265
4.	İşçi ve işveren kuruluşlarının birbirleriyle ilişkilerindeki yasaklar	266
5.	Kuruluşların yardım ve bağış almasına ilişkin sınırlamalar	266
§ 14.	KURULUŞLARIN DENETİMİ VE ŞEFFAFLIK	267
I.	GENEL OLARAK	267
II.	DENETİMİN TÜRLERİ	269
1.	Kuruluşun denetleme kurulunun denetimi	269
2.	Yeminli mali müşavir denetimi.....	270
III.	DENETİMLERE İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER.....	270
1.	Denetim raporu hazırlanması.....	270
2.	Raporların ilanı.....	271
3.	İşlemlerde usulsüzlük veya yolsuzlukların bildirimini	271
§ 15.	KURULUŞLARIN FAALİYETLERİNİN DURDURULMASI, KAPATILMASI VE SONA ERMESİ....	272
I.	GENEL OLARAK	272
II.	FAALİYETİN DURDURULMASI VE KAPATMA SEBEPLERİ.....	272
1.	Tüzük ve belgelerde eksiklik ve kanuna aykırılık	272
2.	Cumhuriyetin temel niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı faaliyet.....	273
III.	FAALİYETİN DURDURULMASININ HÜKÜMLERİ	274
1.	Tüzel kişiliğin devam etmesi.....	274
2.	Kayım atanması.....	275
3.	Dayanışma aidatı ödeme borcunun ortadan kalkması.	275
IV.	SONA ERMENİN HÜKÜMLERİ	275

1. Tüzel kişiliğin sona ermesi..... 275
2. Malvarlığının tasfiyesi..... 275
3. Malvarlığının devri..... 275

İKİNCİ BÖLÜM

TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ HUKUKU

§ 16. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN TANIMI VE KONUSU277

- I. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİYLE DÜZENLENEBİLECEK ALANIN BELİRLENMESİNİN ÖNEMİ 277
- II. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN KONU İTİBARIYLA KAPSAMI 279
 1. İşçiler ve işverenlerin karşılıklı ekonomik ve sosyal durumları ve çalışma şartları kavramı..... 279
 2. Toplu iş sözleşmesinin 6356 sayılı Kanunda öngörülen konusu..... 288
 - a. İş sözleşmesiyle ilgili hükümler 289
 - aa. İş sözleşmesinin yapılmasına ilişkin hükümler 289
 - bb. İş sözleşmesinin konusuna ilişkin hükümler... 290
 - cc. İş sözleşmesinin sona ermesine ilişkin hükümler 292
 - b. Toplu iş sözleşmesi taraflarının karşılıklı hak ve borçlarına ilişkin hükümler 293
 - c. Toplu iş sözleşmesinin uygulanması, denetimi ve uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin hükümler 293

§ 17. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI, DÜZEYİ VE KAPSAMI (TÜRLERİ)294

- I. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI..... 294
- II. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN DÜZEYİ 296
- III. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN KAPSAMI (TÜRLERİ) 297

1. İşyeri toplu iş sözleşmesi.....	297
2. İşletme toplu iş sözleşmesi.....	297
3. Grup toplu iş sözleşmesi	299
IV. ÇERÇEVE SÖZLEŞME	301
§ 18. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YETKİSİ KAVRAMI.....	305
I. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YETKİSİ.....	305
1. Genel olarak.....	305
2. İşveren tarafının yetkisi	305
3. İşçi tarafının yetkisi	305
a. İşkolu barajı.....	307
aa. Oranı	307
bb. İşkolu barajının belirlenmesi (işkolu istatistikleri)	311
cc. İstatistiklerin yayımı ve itiraz.....	312
b. İşyeri/işletme/grup barajı	315
c. İşyerindeki/işletmedeki işçi sayısının belirlenmesi.....	331
aa. İşçi niteliğine sahip olanlar	331
bb. Muvazaalı işçi alındığı iddiası	334
cc. Derdest işe iade davalarının etkisi.....	336
dd. Yasal süre içinde bildirilenlerin esas alınması	340
ee. İşverenin kendi kusuruna dayanamaması.....	343
d. Bir işverenin birden fazla bağımsız faaliyeti tek merkezden yürütmesi.....	345
II. KAMUDA TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YAPMA HAKKININ KONFEDERASYONLARA TANINMASI	346
§ 19. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ YETKİSİNİN ALINMASI (TESPİTİ)	352
I. BAŞVURU.....	352
1. Başvuru hakkına sahip olanlar.....	352
2. Başvuru zamanı	352
3. Bir başka sendikanın başvurusu	353
4. Başvurunun içeriği.....	354

II. BAŞVURUNUN İNCELENMESİ VE BİLDİRİM.....	354
1. Başvuru gününe göre inceleme	354
2. Bakanlığın bildirimini	356
a. Olumsuz tespit bildirimini.....	356
b. Olumlu tespit bildirimini	356
3. Olumlu/olumsuz tespit bildirimine itiraz	357
a. İtiraz hakkına sahip olanlar ve itiraz süresi	357
b. Görevli makam ve yetkili mahkeme	359
c. İtiraz dilekçesinin kaydettirilmesi.....	362
d. İtirazın davalıları	364
e. İtirazın konusu ve incelenmesi	370
4. Yerel mahkeme kararına itiraz (olumlu tespite itiraz ile olumsuz tespite itiraz arasındaki düzenleme farklılığı).....	375
5. İtirazın sonucu	377
6. Kesin yetki belgesi verilmesi.....	377
7. Yetki belgesinin hükümden düşmesi	378
8. Gereksiz hale gelmiş bir düzenleme: İşletme niteliğinin belirlenmesine ilişkin itiraz.....	380
9. Yetki davasının makul sürede sonuçlandırılmaması olması halinde sendikanın tazminat talep hakkı	385
10. Bilerek yetkisiz mahkemede dava açılması	387
§ 20. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ GÖRÜŞMELERİ VE İMZALANMASI.....	389
I. GÖRÜŞMEYE ÇAĞRI.....	389
1. Çağrı süresi	389
2. Çağrı tarihinin bildirim ve çağrıya tüm tekliflerin eklenmesi.....	389
II. GÖRÜŞMENİN BAŞLAYACAĞI YER VE ZAMANIN BELİRLENMESİ	391
III. GÖRÜŞMENİN BAŞLAMASI.....	391
1. İlk toplantı.....	391

2. Azami toplantı süresi.....	392
IV. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN İMZALANMASI, ŞEKLİ VE İLANI	392
V. İŞVERENİN, BİR BAŞKA YERDE UYGULANAN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİ UYGULAYACAĞI TAAHHÜDÜNDE BULUNMASI.....	393
§ 21. YETKİ BELGESİ BULUNMAKSIZIN YAPILAN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ VE HÜKÜMLERİ	395
I. DAVANIN TARAFLARI.....	395
II. SÜRESİ	395
III. DÜZENLEMENİN İSABETSİZLİĞİ.....	396
IV. HÜKÜMLERİ	396
§ 22. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN SÜRESİ VE YÜRÜRLÜĞE GİRMESİ	400
I. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN SÜRESİ	400
1. Toplu iş sözleşmesinin belirli süreli olması.....	400
2. Yasal en az ve en çok süre.....	400
a. Kural.....	400
b. İstisna	401
3. Sürenin sonradan değiştirilememesi.....	401
II. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN YÜRÜRLÜK BAŞLANGICI	402
1. Sözleşmenin imza tarihinde yürürlüğe girmesi.....	402
2. Sözleşmenin imza tarihinden sonra yürürlüğe girmesi.....	402
a. Kanundan doğan zorunluluk nedeniyle.....	402
b. Tarafların anlaşmasıyla.....	403
3. Sözleşmenin yürürlük tarihinin imza tarihinden önceye alınması (geriye etki)	403
a. Sözleşmenin geriye etkili yürürlüğe konulmasının amacı.....	403
b. Geriye etkili yürürlüğe koyabilme yetkisinin sınırları.....	404

aa. Anayasal sınırlar	404
bb. Fiili uygulama olanağı.....	405
c. Geriye etkili yürürlüğe koymanın açıkça kararlaştırılması.....	405
d. Geriye etkinin süresinin sınırı	406
aa. Eski toplu iş sözleşmesinin bitimi tarihi.....	406
bb. Yetki belgesi için başvurulduğu tarih	407
§ 23. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN İŞ SÖZLEŞMESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	409
I. DOĞRUDAN VE EMREDİCİ ETKİ	409
II. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNE AYKIRI PROTOKOL YAPILMASI: EMREDİCİ ETKİNİN TİPİK UYGULAMASI	411
III. EMREDİCİ ETKİNİN ENGELLENMESİ.....	414
1. Emredici etkinin tarafların iradesiyle ortadan kaldırılması.....	414
a. Düzenlemenin olumlu ve olumsuz yönleri.....	414
b. Emredici etkinin ortadan kaldırılmasının koşulları ve kapsamı.....	416
c. Emredici etkinin ortadan kaldırılmasının hükümleri	417
2. İşçi lehine hüküm	418
a. İşçi lehine hüküm kuralının kapsamı	418
b. İşçi lehine hüküm değerlendirmesinde statü değişiklikleri.....	420
§ 24. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİYLE BAĞLILIK VE YARARLANMA	425
I. İŞVEREN SENDİKASI ÜYELERİNİN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİYLE BAĞLILIĞI	425
1. Bağlılığın başlangıcı	425
2. Bağlılığın sona ermesi	425
II. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN TÜM İŞÇİLERE UYGULANACAK HÜKÜMLERİ	426

III. İŞÇİLERİN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDEN YARARLANMASI.....	428
1. Taraf sendika üyelerinin yararlanması.....	428
a. Yararlanmanın başlangıcı.....	428
aa. İmza tarihinde üye olan işçiler.....	428
bb. İmza tarihinde iş sözleşmesi sona ermiş işçilerin durumu.....	431
cc. İmza tarihinden sonra üye olan işçiler.....	432
b. Üye sıfatıyla yararlanmanın sona ermesi.....	434
2. Taraf sendikaya üye olmayanların yararlanması.....	435
a. Dayanışma aidatı ve sendika özgürlüğü ilişkisi.....	435
b. Dayanışma aidatı ödeyerek yararlanma koşulları... 437	
aa. Yararlanma hakkına sahip bulunan işçiler.....	437
bb. Talepte bulunulması.....	437
aaa. Talebin muhatabı.....	438
bbb. Talebin kabulünün gerekmemesi.....	438
cc. Dayanışma aidatının miktarı ve ödenmesi.....	438
dd. Dayanışma aidatı ödeyerek yararlanmanın başlangıcı.....	439
ee. Dayanışma aidatı ödeyerek yararlanmanın sona ermesi.....	444
c. Yararlanmanın devam etmesine rağmen dayanışma aidatı ödeme yükümünün ortadan kalkması.....	445
3. Kanuna uygun asıl işveren-alt işveren ilişkisinde alt işveren işçilerinin asıl işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden yararlanma talebi.....	446
4. Muvazaalı asıl işveren-alt işveren ilişkisinde yararlanma talebi.....	446
IV. TARAF İŞÇİ SENDİKASININ YAZILI ONAYIYLA YARARLANMA.....	451
V. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDEN YARARLANAMAYAN İŞÇİLER.....	452
1. Grev sırasında işyerinde çalışmış bulunan işçiler.....	452

2.	Toplu iş sözleşmesi taraflarının anlaşmasıyla kapsam dışı bırakılan işçiler (kapsam dışı personel)	454
3.	İşveren vekilleri ve işvereni görüşmelerde temsil edenler.....	457
VI.	İŞVERENİN YARARLANMA KOŞULLARINI SAĞLAMAYAN İŞÇİLERİ TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDEN YARARLANDIRMASI	457
VII.	YARARLANMAYA İLİŞKİN BAZI SÖZLEŞME KAYITLARI.....	459
1.	Kapalı işyeri şartı.....	460
2.	Yararlandırmama kaydı.....	461
3.	Sözleşme farkının güvencelenmesi (korunması) kaydı - İşverenin sendika üyesi olmayanlara dilediği hakları sağlama serbestisinin incelenmesi	463
§ 25. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN TEŞMİLİ		469
I.	GENEL OLARAK	469
II.	TEŞMİLİN KOŞULLARI	470
1.	İlgililerin talebi	470
2.	Yüksek Hakem Kurulu'nun görüşünün alınması	470
3.	Teşmil edilecek toplu iş sözleşmesi ve uygulanacağı işyeri	470
4.	Zorunlu değişikliklerin yapılması.....	471
5.	Kararın yayımlanması ve gerekçe.....	471
6.	Yürürlük tarihi	472
III.	TEŞMİLİN HÜKÜMLERİ.....	472
1.	Teşmilin tarafların karşılıklı hak ve borçlarını kapsayamaması	472
2.	Teşmil edilen hükümlerden yararlanmanın üyelik sıfatına veya dayanışma aidatı ödenmesine bağlı olmaması	473
3.	Teşmilin süresi ve sona ermesi	473

§ 26. YETKİ/TOPLU GÖRÜŞME SÜRECİ İÇERİSİNDE VEYA İMZADAN SONRA MEYDANA GELEN BAZI DEĞİŞİKLİKLERİN ETKİSİ	475
I. GENEL OLARAK	475
II. TARAF İŞÇİ/İŞVEREN SENDİKASINDA MEYDANA GELEN DEĞİŞİKLİKLER.....	475
1. Toplu iş sözleşmesi imzalandıktan sonra meydana gelen değişiklikler	475
a. İşçi sendikasının faaliyetinin durdurulması veya tüzel kişiliğin sona ermesi.....	475
b. İşveren sendikasının faaliyetinin durdurulması veya tüzel kişiliğinin sona ermesi.....	476
2. Toplu iş sözleşmesi imzalanmadan önce meydana gelen değişiklikler	476
a. İşveren sendikasının faaliyetinin durdurulması veya tüzel kişiliğin sona ermesi.....	476
b. İşçi sendikasının faaliyetinin durdurulması veya tüzel kişiliğin sona ermesi.....	476
III. SENDİKANIN YETKİYİ KAYBETMESİ	477
IV. İŞKOLUNUN DEĞİŞMESİ.....	478
V. İŞVERENİN SENDİKA ÜYELİĞİNİN SONA ERMESİ	479
VI. İŞYERİNİN DEVRİ - İŞVERENİN DEĞİŞMESİ	479
1. İşletme veya işyeri toplu iş sözleşmesi bulunan bir işyerinin veya bir kısmının devri.....	481
2. İşletme toplu iş sözleşmesi tarafı olan bir işverenin, aynı işkolunda yeni bir işyeri devralması.....	483
3. Kanunda kuruluş şeklinde birleşme halinin düzenlenmemiş olması	484
VII. BAŞVURUDAN SONRA YETKİ AŞAMASINDA MEYDANA GELEN İŞYERİ DEVİRLERİ	486
1. Genel Kural: Yeni işverenin yetki işlemleriyle bağlı olması	486

2. İstisna: İşyeri devri ile birlikte yetki koşullarının ortadan kalkması.....	486
VIII. İŞYERİNİN TAŞINMASI.....	488
IX. İŞYERİNİN KAPANMASI.....	488
X. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDEN YARARLANAN İŞÇİ KALMAMASI.....	489
§ 27. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDE TARAFLARIN İRADELERİYLE SONRADAN DEĞİŞİKLİK YAPILMASI	490
I. GENEL OLARAK	490
II. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDE SONRADAN DEĞİŞİKLİK KAVRAMI.....	490
III. SONRADAN DEĞİŞİKLİĞİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	492
IV. DEĞİŞİKLİK YAPMA YETKİSİ.....	492
V. DEĞİŞİKLİK YAPMA YETKİSİNE SAHİP OLANLAR VE USULÜ	493
VI. DEĞİŞİKLİK YAPMA YETKİSİNİN SÜRESİ.....	497
VII. DEĞİŞİKLİĞİN YAZILI ŞEKİLDE YAPILMASI	498
VIII. DEĞİŞİKLİĞİN İÇERİĞİ	498
1. Sözleşmenin sonradan değiştirilemeyecek unsurları ...	498
2. Sözleşmenin sonradan değiştirilebilecek unsurlarının değerlendirilmesi	499
a. Tarafların karşılıklı hak ve borçlarına ilişkin hükümlerde değişiklik	499
b. İş sözleşmesine ilişkin hükümlerde değişiklik.....	499
aa. Doğmuş bulunan haklara ilişkin değişiklik.....	500
bb. Gelecekteki haklara ilişkin değişiklik.....	505
c. Normların hukuki niteliğinde değişiklik	506
IX. DEĞİŞİKLİĞİN GÖREVLİ MAKAMA TEVDİ EDİLMESİ	507
X. SONRADAN DEĞİŞİKLİĞE İLİŞKİN UYUŞMAZLIK	507
1. Uyuşmazlığın hukuki niteliği	507
2. Uyuşmazlığın çözümlenmesi.....	508

a. İş mücadelesi yoluyla	508
b. Dava yoluyla.....	509
c. Özel hakem yoluyla.....	509
§ 28. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİNİN HÜKÜMLERİ.....	512
I. GENEL OLARAK	512
II. TARAF SIFATININ ORTADAN KALKMASI.....	513
III. YENİ TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN UYGULANMAYA BAŞLANABİLMESİ.....	513
IV. ARD ETKİ (TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN İŞ SÖZLEŞMESİNE İLİŞKİN HÜKÜMLERİNİN DEVAMI)	513
1. Ard etkinin kapsamı	513
2. Ard etkiden yararlanacak işçiler	515
3. Ard etkinin sona ermesi.....	519
V. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ HÜKÜMLERİNİN İŞ SÖZLEŞMESİ TEMELİNDE UYGULANMAYA DEVAM EDİLDİĞİ AYRIK DURUM	520
§ 29. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN YORUM VE EDA DAVALARI	523
I. GENEL OLARAK	523
II. YORUM DAVASI.....	523
III. YORUM DAVASININ KOŞULLARI VE HÜKÜMLERİ.....	525
IV. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNE DAYANAN EDA DAVALARINDA FAİZ.....	526
1. Farklı faiz uygulamasının isabetsizliği.....	526
2. Toplu iş sözleşmesine dayanan alacak kavramı ve faizin uygulanması	527
a. Kanun hükmünün toplu iş sözleşmesinde tekrarlanması.....	527
b. Kanunlarda yer alan bir hakkın toplu iş sözleşmesinde artırılması	527

c. Toplu iş sözleşmesinde, kanunlarda yer almayan bir hakkın getirilmesi	528
d. Toplu iş sözleşmesi sona erdikten sonraki talepler .	529
§ 30. TOPLU GÖRÜŞMEDE ANLAŞMA SAĞLANAMAMASI HALİNDE ARABULUCULUK	530
I. OLAĞAN ARABULUCULUK.....	530
1. Tayin halleri.....	530
a. İlk toplantıya gelmeme veya görüşmeye başlamama.....	530
b. Toplantıya devam etmeme	531
c. Toplu görüşme süresi içerisinde tarafların anlaşamadıklarını tespit etmesi	531
d. Toplu görüşme süresinin dolması.....	531
2. Durumun görevli makama bildirilmesi ve arabulucu tayini	531
3. Arabulucunun görev süresi	532
4. Arabulucunun anlaşma sağlaması.....	533
5. Arabulucunun anlaşma sağlayamaması.....	533
II. OLAĞANÜSTÜ (İSTİSNAİ) ARABULUCULUK.....	533
1. Erteleme halinde olağanüstü arabuluculuk.....	533
2. Kanuni bir grev kararı alınması halinde olağanüstü arabuluculuk.....	534
III. ARABULUCULUK SİSTEMİ	534
1. Seçici Kurul	534
2. Arabulucunun tanımı ve nitelikleri	535
IV. ARABULUCULARIN SEÇİMİ VE İLANI.....	536
V. ARABULUCULARIN GÖREVLENDİRİLMESİ VE ÇALIŞMA ESASLARI.....	536
VI. ARABULUCULARIN GÖREVLENDİRİLEMeyeceği UYUŞMAZLIKLAR.....	538

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İŞ MÜCADELESİ HUKUKU

§ 31. İŞ UYUŞMAZLIĞININ TÜRLERİ.....	539
I. BİREYSEL İŞ UYUŞMAZLIĞI-TOPLU İŞ UYUŞMAZLIĞI.....	539
II. HAK UYUŞMAZLIĞI-MENFAAT UYUŞMAZLIĞI.....	540
§ 32. TOPLU İŞ UYUŞMAZLIĞININ GREV VE LOKAVT YOLUYLA ÇÖZÜMLENMESİ.....	541
I. GREV VE LOKAVTIN ANAYASAL TEMELİ	541
II. GREV KAVRAMI VE UNSURLARI.....	542
1. Grev kavramı	542
2. Grevin unsurları	542
a. İşçilerin işi bırakması	542
b. Çalışılması gereken bir işin bırakılması.....	543
c. İş bırakmanın topluca çalışmamak suretiyle faaliyeti durdurmak veya aksatmak amacı taşıması.....	543
d. Topluca çalışmamanın işçilerin aralarında anlaşmaları veya bir kuruluşun kararına uyumları suretiyle olması.....	544
e. İş bırakmanın süresi	545
3. Grev sayılmayan iş bırakma halleri	545
a. İşçinin ücretinin ödenmemesi nedeniyle çalışmaması.....	545
b. İşçinin iş sağlığı ve güvenliği bakımından yakın, acil ve hayati bir tehlikenin ortaya çıkması nedeniyle çalışmaması.....	546
c. İş sağlığı ve güvenliği bakımından idari tasarrufla işin durdurulması.....	546
4. Yasal grevin unsurları	547
a. Toplu iş sözleşmesi yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması.....	547

b. Yasal usulün yerine getirilmesi.....	550
aa. Kararın alınması ve ilanı	550
bb. Uygulama tarihinin işverene ve görevli makama bildirilmesi ve ilanı	551
c. Karar ve uygulama sürelerine uyulmamasının yaptırımı	553
d. Grev kararının kapsamı	554
III. LOKAVT KAVRAMI	555
1. Lokavtın tanımı	555
2. Lokavtın unsurları	555
a. İşçilerin işten geçici olarak ve topluca uzaklaştırılması.....	555
b. Uzaklaştırmanın faaliyeti tamamen durduracak şekilde olması	556
c. İşveren kararı.....	556
3. Yasal lokavtın unsurları.....	556
a. Toplu iş sözleşmesi yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması.....	556
b. Yasal usulün yerine getirilmesi.....	557
aa. Kararın alınması.....	557
bb. Uygulama tarihinin bildirilmesi ve ilanı.....	558
4. Lokavt kararının işyeri itibariyle kapsamı	558
a. Grup toplu iş sözleşmesine ilişkin iptal edilen md. 60/6 hükmü	559
b. Grev uygulanamayan bir işyerinde lokavt uygulama imkanı veren hüküm	560
5. Günümüzde lokavtın iş mücadelesi aracı olma niteliği üzerine	562
IV. GEÇİCİ VEYA SÜREKLİ GREV VE LOKAVT YASAKLARININ BULUNMAMASI	563
1. Sürekli grev (ve lokavt) yasakları.....	563
a. Sürekli yasağa tabi yerler ve işler.....	563
b. Sürekli yasağa tabi kişiler.....	567

2.	Belirli hallere ilişkin geçici yasaklar.....	567
3.	Grev ve lokavtın Cumhurbaşkanı kararıyla ertelenmesi.....	568
a.	Ertelemenin koşulları.....	571
b.	Ertelemenin hükümleri.....	578
V.	GREVİN GREV OYLAMASIYLA ENGELLENMESİ... ..	579
1.	Oylama talebi	580
2.	Oylama yapılması yeter sayısı	581
3.	Oylamanın yapılması ve sonuçları.....	582
4.	Grev oylaması sonucuna itiraz	584
5.	Oylamanın sonucundan sonraki süreç	584
a.	Oylamada grevin yapılmaması sonucunun çıkması.....	584
b.	Oylamada grevin yapılması sonucunun çıkması....	585
VI.	GREV (VE LOKAVT) HALİNDE MÜLKİ AMİRİN YETKİLERİ.....	589
§ 33.	İŞ MÜCADELESİ YASAKLARINDA UYUŞMAZLIĞIN ÇÖZÜMÜ.....	591
I.	GENEL OLARAK	591
II.	UYUŞMAZLIĞIN YÜKSEK HAKEM KURULU TARAFINDAN ÇÖZÜLECEĞİ HALLER	591
1.	İş mücadelesinin yasak olduğu hallerde.....	591
2.	İş mücadelesinin ertelendiği hallerde.....	592
3.	Grev oylaması halinde.....	592
III.	YÜKSEK HAKEM KURULUNA BAŞVURU SÜRESİNİN KISALIĞI.....	593
IV.	UYUŞMAZLIK YÜKSEK HAKEM KURULU'NA İNTİKAL ETTİKTEN SONRA TARAFLARIN YETKİSİ	593
V.	İŞLETMEYE DAHİL İŞYERLERİNİN BAZILARINDA İŞ MÜCADELESİ YASAĞI OLMASI HALİNDE UYUŞMAZLIĞIN ÇÖZÜMÜ	594

VI. YÜKSEK HAKEM KURULU'NUN YAPISI, ÇALIŞMASI VE KARARLARININ NİTELİĞİ.....	596
1. Yapısı.....	596
2. Kurulun oluşumu	596
3. Yönetimi	598
4. Kurulun çalışması	598
5. Yüksek Hakem Kurulu kararlarının kesin olmasının anlamı.....	599
§ 34. YASAL GREV VE LOKAVTIN İŞ SÖZLEŞMESİ BAKIMINDAN HÜKÜMLERİ	602
I. İŞ SÖZLEŞMESİNİN ASKIYA ALINMASI	602
II. ASKI HALİNİN BAŞLAMASI VE SONA ERMESİ.....	603
III. YASAL GREV VE LOKAVTIN İŞ SÖZLEŞMESİ TARAFLARININ BORÇLARINA ETKİSİ.....	604
1. Yasal grev ve lokavt sırasında askıda kalan borçlar.....	604
a. İşçinin işgörme borcu.....	604
b. İşverenin ücret ödeme borcu	604
aa. Grev ve lokavt anına kadar işlemiş ücretler bakımından.....	604
bb. Grev ve lokavt süresi için ücret ödenmesi bakımından.....	605
aaa. Asıl ücret ve ücret ekleri bakımından.....	605
bbb. Hafta tatili ücreti ödenmesi bakımından	607
ccc. Ulusal bayram ve genel tatil günü ücreti bakımından	607
ddd. İşverenin aidat kesme ve gönderme yükümlülüğü.....	608
2. Yasal grev ve lokavt sırasında askıda kalmayan borçlar	608
IV. YASAL GREV VE LOKAVTIN İŞ SÖZLEŞMESİNİ FESİH HAKKINA ETKİSİ.....	609
1. İş sözleşmesinin haklı/geçerli nedenle feshine etkisi....	610
a. Yasal grev ve lokavtın haklı/geçerli neden oluşturmaması.....	610

b.	Feshi ihbar sürelerine etkisi.....	612
aa.	Grev ve lokavt sırasında feshi ihbarda bulunulması.....	612
bb.	İşlemeye başlayan feshi ihbar süresinin grev ve lokavt nedeniyle durması.....	614
c.	İş sözleşmesinin grev nedeniyle feshedilmesi.....	614
V.	GREVE KATILMAKTAN VAZGEÇİRMEYE YÖNELİK İŞLEMLER.....	614
VI.	YASAL GREV VE LOKAVTTA GEÇEN SÜRENİN ETKİSİ.....	616
1.	Yıllık ücretli izin hakkının doğumu ve miktarına etkisi	616
2.	Belirli süreli iş sözleşmesine etkisi	617
3.	Deneme süresine etkisi	618
4.	Kıdem ve ihbar tazminatı ile iş güvencesine esas hizmet süresine etkisi	619
5.	Diğer kıdeme bağlı haklara etkisi	619
§ 35.	YASAL GREV VE LOKAVTIN İŞ GÖRME BORCUNU GEÇİCİ OLARAK ORTADAN KALDIRAN HALLERLE BİRLEŞMESİ	621
I.	GENEL OLARAK	621
II.	YASAL GREV VE LOKAVT SIRASINDA YILLIK ÜCRETLİ İZİNİN KULLANILMASI	621
1.	Yıllık izin kullanılırken grev ve lokavt başlaması.....	621
a.	Grev başlaması	621
b.	Lokavt başlaması	624
2.	Yıllık iznin grev ve lokavt başladıktan sonra kullanılması	625
III.	GREV VE LOKAVTIN İSTİRAHAT SÜRESİNE RASTLAMASI	626
1.	Grevin işçi istirahatli iken başlaması.....	626
2.	İşçinin grev sırasında hastalanması	629
3.	Lokavtın işçi istirahatli iken başlaması.....	629

§ 36. YASAL GREV VE LOKAVTIN KONUT HAKKINA ETKİSİ.....	630
I. GENEL OLARAK	630
II. 6356 md. 69 KAPSAMINDA KONUT KAVRAMI.....	630
III. KONUTTAN YARARLANMANIN KOŞULLARI.....	631
1. Konutun iş sözleşmesine bağlı olarak sağlanmış olması	631
2. İş sözleşmesinin yasal grev ve lokavt nedeniyle askıda olması	631
IV. KONUTTAN YARARLANMANIN HÜKÜMLERİ	632
1. Yararlanmanın süresi.....	632
2. İşçinin konut masraflarını ödeme yükümü	632
3. İşverenin konuttan yararlanmayı engellememe yükümü.....	633
§ 37. YASAL GREV VE LOKAVT SIRASINDA KORUMA İŞLERİNİN YERİNE GETİRİLMESİ	634
I. GENEL OLARAK	634
II. İŞ MÜCADELESİNİN NİTELİĞİ VE KORUMA İŞLERİYLE İLİŞKİSİ.....	634
III. KORUMA İŞLERİNİN KAPSAMI.....	635
IV. KORUMA İŞLERİNİN SÜREYE BAĞLI (ARALI) OLAMAMASI	639
V. KORUMA İŞLERİNDE ÇALIŞTIRILACAK İŞÇİLERİN TESPİTİ.....	640
1. İşçi kadrosunun tespiti.....	640
a. İşverenin tespit yetkisi	640
b. Tespite itiraz	641
aa. İtirazın süresi.....	641
bb. İtirazın konusu	641
cc. İtirazda görevli ve yetkili mahkeme	641
dd. Davanın görülmesi.....	641
c. Tespitin birlikte yapılabilmesi.....	642

d. Görevli makamın tespit yetkisi	642
aa. Görevli makamın tespitini gerektiren haller ...	642
bb. Görevli makamın tespitine itiraz.....	645
e. Tespit zamanının isabetsizliği.....	645
2. İşçilerin ismen belirlenmesi.....	646
VI. KORUMA İŞLERİNDE ÇALIŞMANIN HÜKÜMLERİ	647
1. Koruma işleri yükümünün iki taraflı olması	647
2. Çalışma ve çalıştırma yükümüne aykırı davranışın yaptırımını	647
a. Hukuki yaptırım.....	647
b. İşverenin yeni işçi alma olanağı	648
c. Cezai yaptırım.....	648
3. Koruma işlerinde çalışan işçilerin toplu iş sözleşmesinden yararlanabilmesi	649
§ 38. YASAL GREV VE LOKAVTIN SENDİKANIN YETKİ VE SORUMLULUKLARI BAKIMINDAN SONUÇLARI ...	650
I. ZARARDAN SORUMLULUK	650
1. Sendikanın sorumluluğu.....	650
2. Sendikanın kendi kusuru ile verdiği zarardan sorumluluğu	650
3. İlgili kişilerin şahsi sorumluluğu.....	651
4. Zararın kapsamı.....	651
II. TARAF İŞÇİ SENDİKASININ GREV GÖZCÜSÜ TAYİN ETMESİ.....	652
III. TARAF İŞVEREN SENDİKASININ LOKAVT GÖZCÜSÜ TAYİN ETMESİ	653
§ 39. YASAL GREV VE LOKAVTIN SENDİKA İLE ÜYESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ BAKIMINDAN SONUÇLARI.....	655
I. GENEL OLARAK	655
II. ÜYENİN SENDİKA KARARLARINA UYMA YÜKÜMÜ	655

III. GREV VE LOKAVT SIRASINDA ÜYELERE YARDIM YAPILMASI.....	656
1. Grev ve lokavt fonları ile yardımda bulunabilme olanağı.....	656
2. Yardımın organizasyonu.....	657
3. Yardımın tüzükte düzenlenmesi zorunluluğu.....	658
4. Grev ve lokavt ödeneği ve verilmesinde uyulması gereken kurallar	659
§ 40. YASAL GREVİN GREVE KATILMAYAN İŞÇİLERE İLİŞKİN SONUÇLARI	661
I. GENEL OLARAK	661
II. İŞVERENİN GREVE KATILMAYAN İŞÇİLERİ ÇALIŞTIRMAMA HAKKI.....	661
1. Çalıştırmama hakkının kapsamı.....	661
2. Çalıştırmama hakkının hükümleri.....	662
III. GREVE KATILMAYAN İŞÇİLERİN TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDEN YARARLANAMAMASI.....	664
§ 41. YASAL GREV VE LOKAVTIN İŞ SÖZLEŞMESİ TARAFLARININ ÇALIŞMA VE ÇALIŞTIRMA SERBESTİSİNE İLİŞKİN SONUÇLARI.....	665
I. GENEL OLARAK	665
II. İŞVERENİN İŞ SÖZLEŞMESİ ASKIDA KALAN İŞÇİLERİN YERİNE BAŞKA İŞÇİ ÇALIŞTIRMAMA YÜKÜMÜ	665
1. Yükümlülüğün uygulanması	665
a. Süresi	666
b. Kapsamı.....	666
2. Yeni işçi alma yasağının istisnası.....	671
3. Yükümlülüğe aykırılığın yaptırımını	672
a. Aykırılığın tespiti.....	672
b. Yaptırım.....	672

III. İŞ SÖZLEŞMESİ ASKIDA KALAN İŞÇİLERİN BAŞKA İŞVEREN YANINDA ÇALIŞMAMA YÜKÜMÜ	673
1. Yükümlülüğün kapsamı.....	673
a. Genel kural.....	673
b. İstisna: Kısmi çalışma ve mevsimlik işler	674
2. Yaptırımını.....	675
IV. ÇALIŞAN İŞÇİLERİN ÜRETTİĞİ ÜRÜNLERİN DIŞARI ÇIKARILMASI	675
§ 42. YASAL GREV VE LOKAVTIN SOSYAL SİĞORTALARA İLİŞKİN SONUÇLARI	679
I. GENEL OLARAK	679
II. YASAL İŞ MÜCADELESİ VE SOSYAL SİĞORTA İLİŞKİSİ.....	679
1. Sosyal sigorta ilişkisinin devamı	679
2. Sigortalılık niteliği ve sigortalılık süresi bakımından etkisi	679
3. Bildirim ve prim ödeme yükümlülükleri bakımından etkisi	680
III. YASAL GREV/LOKAVTTA GEÇEN SÜRELERİN BORÇLANILMASI.....	681
§ 43. YASA DIŞI GREV VE SONUÇLARI	682
I. YASA DIŞI GREV KAVRAMI	682
II. TOPLU EYLEM HAKKI ÜZERİNE.....	683
1. Önkoşul: Ortada toplu eylem olarak nitelendirilebilecek bir eylemin varlığı	683
2. Son yıllardaki gelişmeler ve yargı kararları	684
a. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin toplu eylem hakkına ilişkin kararları.....	684
b. Yargıtay'ın yaklaşımı.....	688
c. Anayasa Mahkemesi'nin yaklaşımı.....	695
3. Kişisel görüşümüz.....	707

4. Yargı kararlarının belirginleşmesi.....	717
III. YASA DIŞI GREVİN HUKUKİ SONUÇLARI	719
1. İş sözleşmesini derhal fesih hakkı	719
a. Koşulları	719
aa. Yasa dışı grevin uygulanmaya başlamış olması	719
bb. İşçinin yasa dışı grevle ilgisinin bulunması	720
cc. İşçinin kusurlu olması.....	720
dd. İspat yükü.....	720
aaa. Grevin yasa dışı olduğunun ve işçinin grevle ilgili bulunduğunun ispatı.....	720
bbb. İşçinin kusurlu olduğunun ispatı	721
b. Yasa dışı grev nedeniyle feshin niteliği ve hükümleri	723
aa. Feshin hukuki niteliği	723
bb. Yasa dışı grev nedeniyle fesihle hakdüşümü süresi.....	723
2. Yasa dışı grevde geçen süre için işçinin ücrete hak kazanamaması.....	724
3. Yasa dışı greve katılan işçilerin yerine başka işçi çalıştırma olanağı.....	724
4. Yasa dışı greve katılan işçilerin konuttan yararlanma durumu	724
5. Yasa dışı greve katılmayan işçilerin durumu	725
6. İşverenin yasa dışı grev nedeniyle uğradığı zararları talep etme hakkı.....	725
a. Zarar talebinin temeli.....	725
b. Zarardan sorumlu olanlar	726
aa. İşçi kuruluşunun sorumluluğu.....	726
bb. Greve katılan işçilerin sorumluluğu	728
c. Zararın kapsamı.....	728
d. İşverenin müterafik kusuru nedeniyle tazminattan indirim yapılması.....	730
e. İspat yükü.....	733

7. İşçi sendikasının üyesine karşı sorumluluğu.....	733
IV. YASA DIŞI GREVİN CEZAI SONUÇLARI	734
§ 44. YASA DIŞI LOKAVT VE SONUÇLARI	735
I. YASA DIŞI LOKAVT KAVRAMI.....	735
II. YASA DIŞI LOKAVTIN HUKUKİ SONUÇLARI.....	735
1. İş sözleşmesi bakımından sonuçları.....	735
a. İş sözleşmesinin ihlali	735
b. İhlalin doğurduğu hukuki sonuçlar	736
aa. İşçinin yasa dışı lokavt süresine ilişkin ücretini talep hakkı.....	736
bb. Diğer zararlarını talep hakkı.....	737
cc. İş sözleşmesini haklı nedenle fesih hakkı.....	737
2. Yasa dışı lokavt halinde taraf işveren sendikasının sorumluluğu	738
3. İşveren tarafının işçi sendikası karşısındaki sorumluluğu	738
III. YASA DIŞI LOKAVTIN CEZAI SONUÇLARI	740
§ 45. GREV VE LOKAVTIN YASA DIŞI OLUP OLMADIĐININ TESPİTİ DAVASI	741
I. TESPİT DAVASININ KONUSU.....	741
II. TESPİT DAVASININ TARAFLARI.....	741
III. DAVANIN AÇILABİLECEĞİ SÜRE.....	742
1. Davanın grev ve lokavt kararı verildikten sonra veya uygulanırken açılabilmesi	742
2. Grev ve lokavtın sona ermesinin davanın devamına engel olmaması.....	744
a. Grev ve lokavtın karar aşamasında kalmış olması..	745
b. Grev ve lokavtın uygulamaya konulması.....	745
IV. DAVANIN GÖRÜLMESİ VE TESPİT KARARI	746
1. Görevli ve yetkili mahkeme	746
2. Mahkemece tedbir kararı verilebilmesi	746
3. Tespit hükmünün verilmesi	747

a.	Tespit hükmünün davanın açıldığı tarihteki duruma ilişkin olması.....	747
b.	Tespit hükmünün etkisi	747
aa.	Tespit hükmünün tarafların üyelerini bağlayıcı niteliği	747
bb.	Tespit hükmünün ceza davasında kesin delil oluşturması	748
§ 46.	GREV VE LOKAVTIN SONA ERMESİ.....	750
I.	TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN İMZALANMASI.....	750
II.	GREVİ UYGULAYAN SENDİKANIN ORTADAN KALKMASI.....	750
III.	ERTELEME KARARI VERİLMESİ	750
IV.	GREV VE LOKAVTIN TARAFLARIN KARARIYLA SONA ERMESİ.....	751
V.	İŞÇİ SENDİKASININ ÜYE KAYBI NEDENİYLE GREVİN KALDIRILMASI.....	751
1.	Koşulları	751
2.	Grevin üye kaybı nedeniyle kaldırılmasının yetki belgesine etkisi	753
VI.	GREVİN, GREV OYLAMASI NEDENİYLE SONA ERMESİ.....	759
VII.	GREVİN BİLDİRİLEN GÜNDE BAŞLAMAMASI	759
VIII.	GREV VE LOKAVTIN KÖTÜYE KULLANMA NEDENİYLE DURDURULMASI.....	761
1.	Genel olarak.....	761
2.	Durdurmanın koşulları.....	763
a.	Yasal iş mücadelesinin iyiniyet kurallarına aykırı uygulanması.....	763
b.	Durdurmayı talep yetkisi ve kullanılması	765
IX.	KATILAN OLMAMASI VEYA KALMAMASI GREVİ SONA ERDİRİR Mİ?.....	768
	KAYNAKÇA	771